

WWF

BIULETYN

PAŹDZIERNIK

2013

Głęboka reforma?

Tony Long,
Dyrektor
Biura Polityki
Europejskiej
WWF

Przypadająca raz na dekadę reforma Wspólnej Polityki Rybołówstwa (WPRyb) nigdy nie była łatwym procesem. Włączenie Parlamentu Europejskiego (PE) w ten proces zwiastowało pozytywne zmiany. Kulminacyjnym momentem było głosowanie plenarne PE w lutym, podczas którego większość posłów opowiedziała się za gruntowną reformą WPRyb. Jednak wyniki głosowania w Komisji Rybołówstwa Parlamentu Europejskiego (PECH) nad nowym Europejskim Funduszem Morskim i Rybackim (EFMR) zagroziły realizacji celów WPRyb. 6,5 miliarda euro dostępne w ramach nowego EFMR ma wspomóc implementację WPRyb. Od sposobu wykorzystania tych środków zależy kierunek zmian w sposobie zarządzania europejskim rybołówstwem. Czy Unia Europejska zda ten test?

Członkowie PECH poproszeni zostali o przygotowanie planu działań na rzecz stworzenia (ciąg dalszy na str. 2)

NIE OKRADAJMY MÓRZ

CZAS NA PODJĘCIE HISTORYCZNYCH DECYZJI.

Parlament Europejski (PE) przyczynił się do wdrażania zasad zrównoważonego rybołówstwa. Działania te musi wspierać odpowiedni system dotacji.

Posłowie PE po raz kolejny mogą wesprzeć pozytywne zmiany w polityce rybołówstwa. Na początku roku zdecydowali o gruntownej reformie Wspólnej Polityki Rybołówstwa (WPRyb). Obecnie pracują nad nowym Europejskim Funduszem Morskim i Rybackim (EFMR).

W przeszłości, środki publiczne przyczyniły się, poprzez finansowanie budowy nowych jednostek, do zwiększenia zdolności połowowej floty europejskiej. Obecnie flota unijna jest dwu, trzykrotnie większa niż flota która pozwoliłaby na zagwarantowanie zrównoważonych połowów. Wiele europejskich stad ryb jest przelowionych. Komisja Rybołówstwa PE (PECH) chce jednak utrzymać wsparcie finansowe dla działań zwiększających zdolność połowową. Propozycja, która została przegłosowana minimalną większością głosów członków PECH, może zagrozić realizacji celów WPRyb – oświadczył WWF po czerwcowym głosowaniu PECH (więcej w lewej kolumnie).

Prawie 150 naukowców wezwało posłów PE do przyjęcia systemu dotacji, który będzie wspierać zrównoważone rybołówstwo i realizację celów WPRyb.

„Apelujemy do posłów PE aby wykorzystali możliwości gwarantujące pozytywne zmiany w nowym EFMR. Będzie to jasny sygnał dla całego świata, że PE odgrywa ważną rolę w działaniach na rzecz rozwiązania globalnego problemu.” – napisali w liście adresowanym do posłów.

Także w tym wydaniu: Szkodliwe dotacje – przerwijmy błędne koło | Dotacje dla zrównoważonego rybołówstwa – Gwennael Pennarun | Wiadomości. Dalekie wody

(ciąg dalszy ze str. 1) zrównoważonego, stabilnego sektora rybołówstwa. W toku prac zgłoszowali oni jednak za przywróceniem finansowania budowy nowych i modernizację istniejących jednostek. Poparcie tej propozycji przez posłów PE podczas jesiennej sesji plenarnej oznaczać będzie krok wstecz w procesie odbudowy przełowionych stad ryb. Rezultaty głosowania będą szczególnie odczuwalne na Morzu Śródziemnym, gdzie wykorzystane może zostać większość środków na odnowę floty i gdzie aż 88% stad jest przełowionych. Aby ograniczyć przełowienie propozycja PECH nie może zostać przyjęta. Inwestycje w nowe łodzie i nowy sprzęt do połowów zwiększą zasięg floty i jej zdolność połowową. Przyjęty przez PECH kierunek zmian w rybołówstwie nie spełnia oczekiwań WWF.

Propozycja PECH oznacza powrót do nieskutecznych metod zarządzania rybołówstwem. Jedynym sposobem na jej zablokowanie jest silny sprzeciw posłów PE podczas głosowania plenarnego. Unia Europejska

„Uwaga, możemy zrobić krok wstecz ...”

zobowiązała się do wyeliminowania subsydiów wspierających budowę nowych jednostek w ramach ostatniej reformy WPRyB w roku 2002. Z kolei w czerwcu 2012 roku przedstawiciele państw biorących udział w szczycie RIO+20, w tym Unia Europejska, zobowiązali się do wyeliminowania subsydiów wspierających przełowienie. Toczące się równolegle procesy reformy WPRyB oraz EFMR dają Unii Europejskiej możliwość ograniczenia przełowienia nie tylko poprzez zmianę zapisów Rozporządzenia Podstawowego, ale także poprzez ograniczenie szkodliwych subsydiów wspierających nadmierne połowy.

Wiele działań na rzecz odbudowy stad ryb może być finansowanych z EFMR. Wśród przykładów wymienić można promocję zrównoważonych praktyk rybackich czy włączenie wszystkich zainteresowanych stron w proces zarządzania rybołówstwem. Opinia publiczna oczekuje od decydentów przeznaczenia środków publicznych na rzecz wspierania działań ograniczających przełowienie.

Tony Long
WWF Bruksela

SZKODLIWE DOTACJE

Za sprawą wadliwego systemu zarządzania rybołówstwem oraz szkodliwych dotacji konsumenci płacą za rybę trzy razy. Oprócz kosztów w sklepie ponoszą także koszty socjalne związane z przełowieniem (mniej liczne stada ryb to mniej miejsc pracy i mniejsze zyski) oraz koszty ponoszone ze składek podatników, które wykorzystywane są dla wsparcia nierentownego sektora rybackiego. To błędne koło (zobacz grafika po prawej stronie) zostało stworzone dzięki obowiązującemu systemowi dopłat: więcej statków oznacza mniej ryb, miejsc pracy i niższe zyski. To z kolei powoduje konieczność zwiększenia wsparcia sektora ze środków publicznych.

Nadmierna zdolność połowowa i przełowienie

Tylko kilka flot europejskich prowadzi opłacalną ekonomicznie działalność bez wsparcia publicznego. Większość przynosi straty. Oceana¹ oszacowała, że tylko 1% środków dostępnych w ramach funduszu rybackiego przyczyniło się do poprawy stanu środowiska morskiego. Obowiązujący system obejmuje głównie szkodliwe dotacje na rzecz odnowy floty czy budowy nowych jednostek, co pogłębia nadmierną zdolność połowową i przełowienie. Choć zbyt wiele statków poławia przełowione zasoby ryb Komisja Rybołówstwa PE zgłaszała za utrzymaniem szkodliwych dotacji.

Finansowanie budowy nowych statków nie pozwoli na dostosowanie zdolności połowowej floty do ilości dostępnych zasobów. W PE rozpatrywana jest propozycja ograniczenia tych dopłat jedynie dla jednostek łodziowych i przybrzeżnych starszych niż 35 lat z zastrzeżeniem, że jednocześnie musi nastąpić redukcja mocy silnika danej jednostki oraz, że zastosowane zostaną selektywne narzędzia połowowe. Ale nawet takie ograniczenia nie gwarantują, że nie dojdzie do zwiększenia dysproporcji oraz dalszego pogłębienia problemu przełowienia. Podejście to będzie także pogwałceniem międzynarodowych zobowiązań Unii Europejskiej i przyniesie szkody dla środowiska morskiego, stabilności sektora rybołówstwa i konsumentów.

¹ http://oceana.org/sites/default/files/euo/OCEANA_State_aid_factsheet_072013.pdf

© Jorge Sierra, Toby Roxburgh / WWF-Canon

Przerwijmy błędne koło

KORZYSTNE DOTACJE

Reforma Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR) daje szansę na poprawę sytuacji ekonomicznej sektora. Korzystne dotacje przyczyniające się do zwiększenia liczebności stad ryb, a nie ilości jednostek je eksploatujących.

Wsparcie dla zrównoważonego rybołówstwa

Priorytetem powinno być wykorzystanie środków podatników na wsparcie działań na rzecz poprawy produktywności mórz, takich jak: usprawnienie systemu zbierania danych, kontroli i egzekwowania przepisów, środki na badania naukowe czy działania na rzecz wdrażania zasad zrównoważonego rybołówstwa w tym na poprawę selektywności. Środki powinny być także przeznaczone na zarządzanie obszarami chronionymi oraz zagwarantowanie udziału wszystkich zainteresowanych stron w procesie tworzenia wieloletnich planów zarządzania dla poszczególnych łowisk. Ważne jest także, aby dostępność środków dla państw członkowskich była warunkowana raportowaniem zdolności połowowej floty.

Kontrola i zbieranie danych

Usprawnienie systemu zarządzania, monitoring i kontroli oraz zbierania danych naukowych pozwoli na odbudowę zasobów ryb. Według naukowców wyeliminowanie szkodliwych subsydiów oraz wdrożenie efektywnych systemów zarządzania rybołówstwem spowoduje, że w przeciągu 12 lat zyski sektora zaczną przekraczać ponoszone koszty.

Wsparcie w okresie transformacji

Wypracowane zyski mogą z kolei zostać wykorzystane do wdrażania kolejnych zrównoważonych praktyk. Tylko dzięki wyeliminowaniu szkodliwych subsydiów jesteśmy w stanie przerwać błędne koło. Dzięki temu nastąpi odbudowa stad ryb, zwiększenie zysków rybaków (wraz ze zmniejszeniem zależności od dotacji) oraz zagwarantowanie stabilności ekonomicznej i społecznej. Nowy EFMR stwarza możliwość osiągnięcia tych celów.

DOTACJE DLA ZRÓWNOWAŻONEGO RYBOŁÓWSTWA

Gwennaël Pennarun, rybak, przewodniczący Francuskiego Stowarzyszenia Rybaków Taklowych (Association des ligneurs de la pointe de Bretagne) oraz zastępcę przewodniczącego francuskiej platformy zrzeszającej rybaków łodziowych i przybrzeżnych, przedstawia zrównoważony sposób wykorzystania środków publicznych.

© F. Paul/WWF-Canon

„Środki publiczne powinny być wykorzystane na pogłębianie wiedzy o ekosystemach morskich.”

Odpowiednie wykorzystanie środków publicznych może przyczynić się do ochrony ekosystemów morskich oraz zapewnić rybakom stabilność połowów. Doświadczenie pokazuje jednak, że nie zawsze się tak działo – środki często przeznaczano na dopłaty paliwowe czy wspieranie nadmiernych zdolności połowowych powodujących przełowienie. Wierzę, że środki publiczne powinny służyć jak najlepszemu zarządzaniu środowiskiem morskim. Europejski Fundusz Morski i Rybacki (EFMR) musi skupić się na dwóch głównych elementach aby wspierać zrównoważone rybołówstwo.

Po pierwsze środki publiczne powinny być wykorzystane na pogłębianie wiedzy o ekosystemach morskich, w tym na usprawnienie współpracy pomiędzy naukowcami i rybakami aby zapewnić, że wszystkie opinie, w tym również te wyrażane przez rybaków przybrzeżnych, są brane pod uwagę. Wykorzystanie wiedzy rybaków i naukowców pozwoli na lepsze poznanie sytuacji w morzach. Wspólna praca rybaków, również tych przybrzeżnych, z naukowcami jest niezbędna dla zapewnienia zrównoważonego rybołówstwa. Po drugie środki publiczne powinny być przyznawane jedynie tym rybakom, którzy przestrzegają przepisów. Jeśli wszyscy rybacy – zarówno profesjonaliści jak i amatorzy – będą przestrzegać przepisów, stan środowiska morskiego ulegnie poprawie.

Niewątpliwie konieczne są działania poprawiające selektywność, bezpieczeństwo czy warunki pracy na statkach. Konieczne są jednak zabezpieczenia gwarantujące, że środki publiczne nie zostaną wykorzystane na budowę większych statków, co spowoduje wzrost potencjału połowowego floty. Zbyt długo akceptowana była modernizacja jednostek na te o większej mocy silników i zdolności połowowej, przeprowadzana pod hasłem „poprawy selektywności i bezpieczeństwa”. We Francji część trawlerów przekształcona została w statki połowiące niewodami duńskimi w ramach środków na „poprawę selektywności i efektywności połowowej”. Nowe statki zwiększyły zdolność połowową floty i jej oddziaływanie na zasoby. Spowodowały także powstanie konfliktu o przestrzeń z rybakami przybrzeżnymi. Przykład ten pokazuje, że podział środków publicznych, musi być odpowiednio nadzorowany.

Ważne jest także, aby środki publiczne były dostępne dla wszystkich rybaków – również dla rybaków łodziowych i przybrzeżnych, którzy dotychczas mieli ograniczony dostęp do subsydiów. Nowy EFMR powinien wspierać rybaków łodziowych i przybrzeżnych w celu poprawy zarządzania rybołówstwem na małą skalę.

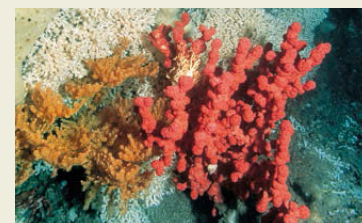
Głównym celem WWF jest budowanie przyszłości, w której ludzie żyją w harmonii z przyrodą.

wwf.pl

WIADOMOŚCI

Dalekie wody

W lipcu 2012 roku Komisja Europejska opublikowała propozycję reformy rybołówstwa dalekomorskiego w północno-wschodnim Atlantyku. Propozycja zawiera działania mające na celu poprawę skuteczności zarządzania dalekomorskimi populacjami ryb, jak również wrażliwymi ekosystemami morskimi w wodach europejskich i wodach objętych regulacją Komisji ds. Rybołówstwa Północno-Wschodniego Atlantyku (NEAFC), w których prowadzi działalność flota UE. Reforma rozporządzenia regulującego dostęp do wód i zasobów jest pilnie potrzebna w celu zapewnienia zrównoważonej eksploatacji zasobów. Obowiązujące przepisy są nieskuteczne. Większość zasobów dalekomorskich w północno-wschodnim Atlantyku jest przełowiona lub też ich stan jest nieoszacowany. Wrażliwe ekosystemy morskie, takie jak zbiorowiska koralowców, gąbek oraz podwodnych raf w większości nie są chronione. Jedynie nieliczne obszary tego rejonu zostały objęte ochroną i zamknięte na mocy

© E. Svensen/WWF-Canon

Rozporządzenia 227/2013. Postanowienie Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych oraz rekomendacje FAO w zakresie zrównoważonego rybołówstwa wzywają do dalszych działań w zakresie ochrony wrażliwych ekosystemów morskich. Organizacje pozarządowe oraz naukowcy w pełni popierają propozycję Komisji, ale podkreślają potrzebę wprowadzenia poprawek, w tym jasnego zdefiniowania rybołówstwa dalekomorskiego. Transpozycja obowiązujących przepisów NEAFC do prawodawstwa UE nie wystarczy do ochrony żywych zasobów morskich.

Więcej informacji: <http://bit.ly/16HIPF3> i <http://bit.ly/17Rbc4j>